

[Collet]

Vi skal også huske, at nordgrænsen for bøgens naturlige udbredelsesområde går gennem Danmark, sådan lidt op i Nordsjælland, lidt syd for Djursland og den vej over. Vi skal i hvert fald lige være opmærksom på, at der ikke kan gro bøg over det hele, i hvert fald ikke, hvis man skal hjælpe og understøtte naturen. Man kan selvfølgelig provokere nogen plantning frem, men vi skal passe på, at vi ikke bliver alt for bøgefikserede. Vi er naturligvis ikke fra Det Konservative Folkeparti ude efter, at vores nationale træ skal gå tabt, langtfra, men vi skal huske at leve i pagt med naturen også på dette område.

(Kort bemærkning).

**Sønderby (V):**

Nu har hr. Collet ikke brug for hjælp, men når fru Margrete Auken begynder at henvise til, hvad udvalget har set i Holland, må jeg minde fru Margrete Auken om, at vi hverken så grise eller køer løbe rundt i skovene. Vi så nogle heste, der var indført fra Polen. Det kan da godt være, det er det, fru Margrete Auken sigter til, men det, der fik mig op, var, hvad fru Margrete Auken sagde om, at det var mindre interessant, hvad regeringspartierne siger. Vi taler også med ministeren, og vi taler heldigvis lige så godt, måske bedre, med ministeren, end fru Margrete Auken gør. Derfor skal fru Margrete Auken ikke hejse fanen alt for højt, fordi hun har fået et lille klap på skulderen her.

(Kort bemærkning).

**Margrete Auken (SF):**

Jeg er da ikke i tvivl om, at forholdet mellem regeringspartierne er det bedste, så jeg vil stoppe ved det og sige til hr. Collet, at ironi er en farlig form. Det er ikke hr. Collets grise, som jo ikke kan tåle andet end disse sterile stalde, som vi skal have sendt ud. Vi ved godt, at danske grise er i en sådan forfatning, at det lader sig ikke gøre, og det skal vi præcisere en anden gang.

Når vi nævner, at den bondedrift, man har haft, har været en belastning for skovene, er det ikke for at forfølge de skakkels bønder en gang til. Det er altså en historisk kendsgerning, og det har i en periode skabt meget smukke skove, men bestemt ikke økonomiske. Når man skal tage hensyn til den øko-

nomiske drift af skovene, skal det foregå med noget mere omtanke.

Det var interessant, hvad hr. Collet sagde om bøgeskovens udbredelse, hvor grænsen går. Hvis man så undersøger påstanden, ja, ikke hr. Collets påstand, for den er i og for sig rigtig nok, men påstanden om, at løvskovsandelen er steget, vil man se, hvor den er steget eller har forbedret sig. Det er sket i Jylland. Det er dog ikke bøgeskov, men skovbrynsplantninger, små hegn osv. Bøgeskovens andel af løvskoven er gået voldsomt ned på Sjælland. Det kunne yderligere bekræfte, at det er nødvendigt, at vi forholdsvis hurtigt kommer til at gøre et eller andet temmelig håndfast for at sikre, at det ikke går galt med vores løvskov, som hr. Collet sagde han ikke var ude efter at komme fuldstændig til livs.

Hermed sluttede forhandlingen.

### *Afstemning*

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling  
vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

**15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 62:**

*Forslag til folketingsbeslutning om genopretning af havmiljøet.*

Af Albrechtsen (VS) m.fl.  
(Fremsat 25/11 86).

Forslaget sattes til forhandling.

### *Forhandling*

**Miljøministeren (Chr. Christensen):**

Den 28. oktober i år fremlagde jeg på regeringens vegne en aktionsplan i 7 punkter for havet omkring Danmark. Denne plan stillede store krav til alle, der bidrager til

[Miljøministeren]

forureningen. Planen er efter regeringens opfattelse, hvad vi realistisk kan og skal gøre, hvis den truende udvikling i forureningen af vore vandområder skal vendes.

Forespørgselsdebatten den 18. november, hvor bl.a. aktionsplanen blev drøftet, mundede ud i en vedtagelse af en dagsorden, der pålægger regeringen inden 1. februar næste år at fremlægge en samlet plan, herunder for investeringer, der betyder, at udledningen af kvælstof reduceres med 50 pct., og at udledningen af fosfor reduceres med 80 pct. inden for 3 år.

Nu har jeg iværksat det nødvendige opfølgingsarbejde for at sikre, at en sådan samlet plan kan være færdig til forelæggelse inden 1. februar 1987. Planen vil blive mere vidtgående end regeringens aktionsplan, både fordi kravene til rensning er større, og fordi tidsfristen er kortere i dagsordenen. Jeg er ikke i dag i stand til at give konkrete bud på omfanget og indholdet af disse indgreb; det kan først lade sig gøre, når planen foreligger.

Det forslag til folketingsbeslutning, vi her behandler, er et bud på en plan til opfyldelse af dagsordenen. Men Folketinget pålagde jo netop efter en langvarig debat regeringen at udarbejde en sådan plan inden 1. februar 1987. Derfor bør Folketinget afvente den plan, som Tingets flertal har pålagt regeringen at udarbejde.

Jeg skal derfor afslutningsvis meddele, at regeringen ikke af de grunde, jeg her har angivet, kan støtte det foreliggende forslag.

**Hjortnæs (S):**

Der kan af den grund, som miljøministeren netop har fremhævet, ikke siges så forfærdelig meget om dette forslag. Det er vel et beslutningsforslag, der bygger på den dagsorden, som VS foreslog under den omtalte forespørgselsdebat. Jeg ved såmænd ikke, hvor hensigtsmæssigt det er at fremsætte dagsordensforslag som beslutningsforslag, men lad det nu ligge. Det er bekendt, at Socialdemokratiet har fremlagt et 20-punkts program – en handlingsplan – for, hvad man skulle gøre. Vi havde også under debatten et bud sammen med Socialistisk Folkeparti på en dagsorden, som ikke blev vedtaget. Nu må vi selvfølgelig afvente situationen.

Om det foreliggende forslag kan jeg kun sige, at det i holdninger og synspunkter ikke ligger langt fra, hvad der er nedfældet i det socialdemokratiske 20-punkts program, men det er jo ikke lige præcis her og nu og i dag aktuel politik. Vi må afvente regeringens udspil.

(Kort bemærkning).

**Albrechtsen (VS):**

Jeg skal blot oplyse, at det er rigtigt, at det, der er fremlagt her i lidt mere detaljeret form, naturligvis er i overensstemmelse med de synspunkter, som var indeholdt i det dagsordensforslag, VS fremsatte under debatten den 18. november. Men for det første er det jo indleveret før – det er altså ikke affødt af debatten, men debatten og vores dagsorden er set fra vort synspunkt tværtimod affødt af dette forslag; jeg ved ikke, om hr. Hjortnæs forstår sammenhængen i det, og for det andet er vi jo enige om – i hvert fald Socialdemokratiet og VS – at den dagsorden, som blev foreslået af de Radikale og vedtaget sammen med regeringspartierne, er en utilstrækkelig og ukontrollerbar målsætning, og at det derfor er afgørende, at Folketinget, inden regeringen fremlægger sine forslag, har lejlighed til at opstille ikke bare en generel og lidt diffus ukontrollerbar målsætning, men også de præcise retningslinjer. Det er det, der er sigtet med at fremsætte dette forslag i dag.

Det glæder mig i øvrigt, at hr. Hjortnæs siger, Socialdemokratiets og VS' holdninger heller ikke ligger langt fra hinanden, når det gælder dette forslag. Jeg ville bare ønske, at man så går ind i debatten og tager stilling til de konkrete punkter, netop for at regeringen kan vide, hvor flertallet ligger, når det gælder de forskellige punkter, inden regeringen lægger sig fast på sit udspil. Det synes jeg er meget vigtigt.

(Kort bemærkning).

**Hjortnæs (S):**

Jeg ved såmænd ikke, om det er min opgave at korreksere eller gøre yderligere bemærkninger til det, hr. Albrechtsen fremførte, men situationen er jo den, at vi havde en meget omfattende debat, at vi under denne debat fik mulighed for at fremlægge alle vore

[Hjortnæs]

synspunkter og holdninger, og at der altså blev vedtaget en radikal dagsorden. Det er altså en beslutning, Folketinget har truffet for nylig. Den bør man selvfølgelig respektere og så afvente det udspil, som har sit grundlag i denne dagsorden. Det er da udmærket, at man har udarbejdet forslag til en beslutning, før denne forespørgselsdebat fandt sted, men det er altså ikke umuligt at tage et beslutningsforslag tilbage. Det er som sagt ikke, fordi jeg skal vejlede hr. Albrechtsen, men vi har altså tilstrækkeligt med debatter, og det vil også vise sig, at denne debat ikke giver så forfærdelig meget. Jeg vil gerne bekræfte, at der ikke er nogen betydelig afstand mellem det, VS her har fremlagt, og det, Socialdemokratiet mener; hvis jeg skal sige noget, vil jeg endda sige, at VS tilsyneladende er mindre ambitiøs, end Socialdemokratiet er, i hvert fald for så vidt angår dambrug. Det kunne vi selvfølgelig godt udveksle nogle synspunkter om, men det anser jeg egentlig ikke for at være særlig vigtigt.

Det, der er aktuelt politisk lige netop nu, er egentlig at vide, hvor langt regeringen er henne, om forhandlingerne med Kommunernes Landsforening og landbruget er kommet i gang, om man kan klare det med landbruget, tilsyn med de ulovlige udledninger osv. – der er mange praktiske ting. Tiden og stedet er vel ikke til at tage en debat derom, men det er det, som jeg føler for øjeblikket er det mest aktuelle.

(Kort bemærkning).

**Albrechtsen (VS):**

Det glæder mig, hvad hr. Hjortnæs siger om indholdet af forslaget, så kan vi under udvalgsarbejdet diskutere detaljerne om dambrug lidt nærmere. Men jeg synes, det ville have været forkert af VS at tage det eneste konkrete forslag til en handlingsplan tilbage. Det er rigtigt, som hr. Hjortnæs siger, at vi naturligvis kunne have taget det tilbage, da vi så, at hverken Socialdemokratiet, SF eller VS kunne komme igennem med deres dagsordensforslag – så kunne vi have taget det tilbage så at sige af respekt for flertallet – men så langt rækker respekten nu ikke, at vi vil læne os tilbage i stolen og passivt se til, at flertallet fører sin politiske linje igennem med et resultat, som vi kan frygte ikke bliver tilfredsstillende. Vi ville hellere forsøge på at

påvirke det hele vejen igennem og skabe grobund for, at de forslag, regeringen kommer med, er så gode som muligt på alle punkter. Det er baggrunden for, at vi opretholdt forslaget og stadig væk synes, det er korrekt, at vi har opretholdt det; det giver bl.a. også Det Radikale Venstre en ny chance for at sige til regeringen, hvad det konkret er, den skal udføre.

**Ahlmann-Ohlsen (KF):**

Idet vi henviser til miljøministerens indlæg, de konservative indlæg under debatten den 18. november 1986 samt den vedtagne dagsorden af 18. november 1986, skal den konservative folketingsgruppe afvise forslaget.

**Sønderby (V):**

Jeg må give hr. Hjortnæs ret i, at vi havde en meget omfattende debat om miljøspørgsmålet den 18. november. Jeg har ikke fundet ud af, hvor meget eller hvor lidt sandhed der er i det, når hr. Albrechtsen siger, at forslaget var indleveret inden den 18., men det er i hvert fald fremsat den 25.; om det så er fremsat efter eller inden den debat, vi havde den 18., skal jeg lade være usagt. Jeg har prøvet at efterforske det, men i hvert fald havde der været store muligheder for at tage det tilbage. Nu siger hr. Albrechtsen, at det vil han ikke, idet han forventer at få en masse løfter efter denne debat. Det tvivler jeg nu på.

Vi stemte for dagsordenen den 18., og vi stemte både for datoen 1. maj og for datoen 1. februar, og miljøministeren har jo meget klart gjort rede for, hvordan disse problemer skal løses. Nu siger forslagsstilleren, at de skal løses ved en hel masse punkter, men man tager slet ikke hensyn til, at en del af de problemer, der er – ikke i de maritime områder, men i hvert fald i havet omkring Danmark – kommer både fra EF-lande og – i særdeleshed – fra Østlandene. Dem freder man altså, og det passer meget godt med den skrivelse, som Jørgen Jensen fra Kommunistpartiet sendte, og hvori det hed, at ingen passede på miljøet her, men at man glemte, at det samme gjaldt i landene omkring os.

Da jeg så forslaget, havde jeg på fornemmelsen, at det ikke var, fordi hr. Albrechtsen havde behov for at vide, hvad regeringen vil,

[Sønderby]

for det fik han at vide den 18. Jeg troede egentlig, at hr. Albrechtsen fortrød sin afstemning den 18. og nu ville prøve at få SF og Socialdemokratiet med tilbage til det grønne flertal. Jeg tror nok, hr. Hjortnæs føler sig lidt dårligt tilpas i det røde flertal i hvert fald, og hr. Hjortnæs var da også meget tæt ved at sige, at han stoledede på, at regeringen nu var i gang med at løse de problemer.

Jeg tror også, det er mere sikkert at løse problemerne sammen med regeringen end sammen med hr. Albrechtsen.

Venstre afviser forslaget.

**Leif Hermann (SF):**

Af og til kunne man godt ønske, når man hører hr. Sønderby, at der var nogen, der gav anledning til, at hr. Sønderby måske luftede sin – nu skal jeg være pæn – lidt primitive antikommunisme andre steder end fra denne talerstol. Der må dog være grænser for, hvad der kan give anledning til antikommunistiske bemærkninger af den temmelig letbenede art, som hr. Sønderby giver fra sig heroppefra.

Når det er sagt, vil jeg indledningsvis sige tak til VS for forslaget. Jeg synes, det er principielt væsentligt, at vi herinde anerkender, at alle partier har ret til at fremsætte deres forslag om et hvilket som helst emne når som helst og selvfølgelig i den hensigt, som sådanne forslag fremsættes i: at påvirke en udvikling, der er i gang, eller at igangsætte en udvikling.

Men jeg skal ikke lægge skjul på, at også jeg synes, forslaget kommer lidt post festum efter forespørgselsdebatten herinde den 18. november, og at det trods sin udmærkede hensigt nok mangler fordel kunne være opdelt i flere beslutningsforslag: et landbrugsmiljøforslag, et spildevands- og industriforslag og et forslag vedrørende kvælstofoxiproblemerne, som jo i hvert fald ikke i den aktionsplan, ministeren har fremlagt, har fået nogen særlig konkrete ord med på vejen.

Hvad angår indholdet, skal jeg sige om det første forslag, hvor man taler om, at landbrugets kvælstofforbrug skal halveres i løbet af tre år, at det faktisk er et udmærket forslag. Det var netop noget af det, som den debat ikke formåede at konkretisere tilstrækkelig grundigt, altså at det var lige præcis det, der skulle ske. Netop på det område er

det måske også meget velbegrunderet at komme med forslaget, for allerede kort tid efter forespørgselsdebatten herinde – jeg tror, det var to dage efter – kom Jordbrugsøkonomisk Institut og fortalte os, at kvælstofpriserne nu faldt drastisk, sådan at man i foråret 1987 kunne forvente at være nede på en kvælstofpris på et eller andet sted mellem 35 og 40 pct. mindre end i foråret 1986. Og så tilføjede Jordbrugsøkonomisk Institut, at det alt andet lige selvfølgelig ville modvirke miljømæssige forbedringer, hvis det var kvælstofforbruget, man var interesseret i at begrænse.

Det er selvfølgelig væsentligt, at vi får den diskussion taget op. Jeg er ikke så sikker på, at der er nogen – og det har jeg da også kunnet fornemme på de foregående ordførere – der er så voldsomt interesseret i at bide spids på den; alligevel synes jeg, det er rigtigt, at VS er kommet med det forslag.

Hvad angår det andet forslag, stramningen af opbevaringskapacitetsreglerne vedrørende husdyrgødning, er det principielt også rigtigt at stille et sådant krav, men jeg vil dog gøre opmærksom på, at vi netop i øjeblikket forsøger at få gjort landbrugsmiljøstøtteleven færdig og lige præcis på det område forsøger at skabe nogle bedre kapacitetsmuligheder ved at gøre fællesanlæg og biogasanlæg mere attraktive, end de er i øjeblikket, sådan som lovforslaget ser ud.

Hvad angår marginaljordsproblematikken, synes vi nok, det er lidt behersket, hvad VS har fået ud af det, og vi mener også, det er rigtigt at afvente, hvad miljøministeren kommer med den 1. marts 1987, men så skal det til gengæld også endevendes, som vi aldrig har gjort det før.

Forslagets pkt. 4 om efterafgrøder har vi ikke nogen særlige bemærkninger til. Kravet håber vi indgår også i miljøministerens forhandlinger med landbruget.

Hvad angår de økologiske jordbrug, skal jeg henvise til, at der allerede nu foreligger to forslag, nemlig et forslag fra Socialistisk Folkeparti, beslutningsforslag nr. B 26, og et lovforslag fra Det Radikale Venstre, lovforslag nr. L 75.

Afslutningsvis skal jeg tage fat på noget, som egentlig forekommer mig lidt uklart. De rensningsanlægskrav, som VS stiller op, synes at være overordentlig sympatiske. Man indfører et princip om faste lave grænseværdier, men henviser samtidig til recipient- og

[Leif Hermann]

spildevandsplanlægningen. På den baggrund vil jeg gerne spørge VS, om der her er tale om, at man faktisk nu gør op med recipient-filosofien, sådan som vi faktisk havde forestillet os det op til debatten den 18. november, tager fat på det, som vi også har forstået at ministeren vil indføre med hensyn til havudledningerne, nemlig de faste grænseværdier over hele linjen, sådan at vi på et eller andet tidspunkt må sige, at disse recipientkvalitetsplaner eller, som de kommer til at hedde, vandkvalitetsplaner ikke længere skal være styringsinstrumentet på området.

Jeg skal afslutningsvis henvise til, at der også for så vidt angår kvælstofilteproblemet er fremsat forslag. Der henvises i bemærkningerne til, at VS og SF sidste år havde et forslag fremme. Forslagets indhold er nogenlunde det samme, igen i år fremsat af Socialdemokratiet.

**Sønderby (V):**

Jeg skal ikke beklage, men blot undre mig over, at hr. Leif Hermann ligesom blev trådt på ligtornene, fordi jeg henviste til det, debatten om havet omkring Danmark egentlig sluttede med sidst, nemlig at hver enkelt har et ansvar, at EF har et ansvar, og at Østeuropa har et ansvar. At hr. Leif Hermann så følte sig trådt over tæerne, skal jeg beklage, men så må vi håbe, at det, hr. Leif Hermann sagde senere, nemlig at vi nu måtte få miljøstøtteloven på plads i morgen, betyder, at vi i hvert fald kan få løst nogle af problemerne, så vi kan blive enige på det område.

(Kort bemærkning).

**Leif Hermann (SF):**

Nej, jeg føler mig ikke spor trådt over tæerne af, at hr. Sønderby kritiserede den forurening, som de østeuropæiske lande er årsag til, heller ikke på havudledningsområdet. Det synes jeg er helt i orden. Jeg synes bare, sammenhængen skal være den rigtige.

**Lone Dybkjær (RV):**

Jeg vil gerne sige til hr. Albrechtsen, at Det Radikale Venstre ikke behøver en ny chance for at sige til regeringen, hvad det er, den konkret skal udføre. Det, vi vil sige til regeringen, har vi sagt gennem den dagsorden, vi foreslog under havmiljødebatten, og

som blev vedtaget. Jeg skal derfor ikke kommentere forslaget yderligere.

**Addi Andersen (CD):**

Det af VS fremsatte forslag om genopretning af havmiljøet kan Centrum-Demokraterne ikke støtte. Den 18. november 1986 havde Folketinget her i salen en meget lang debat vedrørende havet omkring Danmark, hvor alle partier gav udtryk for, hvad de mente der burde gøres for genopretning og bevaring af havmiljøet. Så vidt jeg husker, blev der forkastet to dagsordener, hvoraf den ene var foreslået af VS, og vedtaget én dagsorden. Det er den, der nu skal føres ud i livet ved, at regeringen fremlægger en samlet plan til næste år. Jeg forstår ikke, hvordan VS kan tro, at vi nu, fordi det er blevet den 9. december, vil gå ind for VS' forslag.

Som jeg sagde den 18. november, mener vi i CD, at de fleste af de forslag, der er indeholdt også i dette beslutningsforslag, ikke kan gennemføres, uden at det ødelægger mere, end det gavner, og derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Også på Kristeligt Folkepartis vegne skal jeg afvise forslaget.

**Damgaard Nielsen (FP):**

Lige så vel som Fremskridtspartiet stemte imod den dagsorden, der blev vedtaget herinde i Folketinget for nylig, fremsat af Det Radikale Venstre, må vi også sige nej til dette forslag. Dette forslag til folketingsbeslutning tager overhovedet ikke hensyn til konsekvenserne. En gennemførelse af pkt. 1 – landbrugsforbrug af kvælstof skal halveres i løbet af tre år – vil faktisk betyde, at vi overhovedet ikke kan bruge kunstgødning mere, idet det er forbruget, der står her, og skal vi halvere forbruget af den produktion, der er af affaldsstoffer såsom ajle og almindelig husdyrgødning plus det, der falder i form af regnvand, er der faktisk ingenting til kunstgødning.

Det fører med sig, at den næste bestemmelse faktisk bliver overflødiggjort, for så vil husdyrholdet i hvert fald gå så stærkt ned, at der vil være plads nok til, at man kan beholde husdytgødningen.

Pkt. 3 går ud på, at marginaljorder skal tages ud af omdrift, uden at det i det hele taget er gjort klart, hvad der forstås ved mar-

[Damgaard Nielsen]

ginaljorder, og hvad der skal ske med dem, når de tages ud af omdrift. Det vil måske blive det halve af Jylland, der skal tages ud af omdriften – hvad ved jeg?

Dernæst er der et krav om efterafgrøder på alle marker – ja, de, der er taget ud af drift, kan vi jo i hvert fald nok lade gro til i en eller anden forstand.

Omlægning af landbrugsstøtten, så økologisk jordbrug favoriseres – jamen det har pkt. 1 jo egentlig klaret for hr. Albrechtsen derhen, at når kunstgødningforbruget bliver næsten forbudt, er der kun økologisk landbrug tilbage.

Så er der kravet om mekanisk, biologisk og kemisk rensning af alt byspildevand. Det kan jeg godt være enig i; det er da udmærket, hvis det ellers fungerer.

Endvidere foreslås der nedsættelse af udledning fra dambrugene ned til 10 pct. af det nuværende. Jamen så kan vi jo reducere vor produktion af dambrugsfisk tilsvarende, og så er det sådan set bragt i orden. Dernæst stilles der skærpede krav til industriudledning, og dér kan jeg da kun være enig, for der er jo skærpede krav hele vejen igennem. Men kan hr. Albrechtsen anvise nogen som helst steder, hvor man kan finde de 20, måske 25 mia. kr., som landbruget bidrager til samfundshusholdningen med? Kan vi få en anvisning på, hvor de skal komme fra, hvis man gennemfører dette forslag i den udstrækning, der er foreslået her? For det vil betyde indskrænkninger i alles forbrug, og så vidt som jeg har kunne følge det – jeg er godt nok ny herinde – har alle de lovforslag, der er blevet fremsat herinde i dette høje Ting, uden hensyn til, hvilken side af salen de kommer fra, hvert eneste ét betydte øgede udgifter. Derfor vil jeg gerne lige have at vide, hvor man vil hente de penge, man mister her.

#### Albrechtsen (VS):

I anledning af, at hr. Sønderby rejste tvivl om, hvorvidt det nu også var korrekt, når jeg sagde, at forslaget var blevet indleveret før folketingsdebatten den 18. november 1986, kan jeg sige, at forslaget blev indleveret den 14. november 1986; så ved hr. Sønderby det.

Jeg er naturligvis ked af, at Det Radikale Venstre ikke vil tage den udfordring op, som dette forslag er, især på baggrund af den kri-

tik, som siden vedtagelsen af den radikale dagsorden har været rettet mod samme dagsorden, og på baggrund af, at der også efter den 18. november 1986 er indløbet endnu mere alarmerende meldinger om situationen, f.eks. rapporten fra Fyns Amt, som jo viser, at der faktisk ikke er tid til så langsommelig en procedure, som Det Radikale Venstre har fået iværksat. På den baggrund er jeg selvfølgelig ked af, at man reagerer på denne måde over for et forslag, som vi fra første færd – dvs. fra den 14. november 1986 – havde tænkt skulle indgå på en saglig måde i debatten og altså også afføde saglige reaktioner, men dem må man nok sige der ikke har været mange af fra borgerlig side i dag og altså desværre heller ikke fra Det Radikale Venstres side. Når man ser på det, kan man f.eks. se, at vi konkret foreslår en nedskæring af landbrugets kvælstofkunstgødningforbrug på omkring 190.000 t, og vi ved, at efter at dagsordenen blev vedtaget den 18. november, har landbrugsministeren iværksat nogle forhandlinger med regeringen.

Vi ved også, at landbrugsministeren i første omgang var indstillet på, at disse forhandlinger skulle gå ud på, at man ad frivillighedens vej skulle nå til en reduktion på 100.000 t. Så blev landbrugsministeren presset og afgav så et svar til Folketingets landbrugsudvalg, hvori man sagde, at der kunne blive tale om en lovgivning, men stadig væk kun på de 100.000 t, og så ved vi, at ministeren sagde – hvad der jo er helt korrekt – under debatten den 18. november, at det ville blive nødvendigt med en væsentlig større reduktion af kunstgødningforbruget end de 100.000 t.

Nu har vi altså en landbrugsminister, som muligvis vil gå med til, at der gennemføres en lovgivning om en reduktion på op til 100.000 t, men som immerhen stadig væk sætter på, at det hele kan ordnes gennem frivillige drøftelser med et landbrug, som vi jo ved ikke vil være med. Og så har vi samtidig miljøministerens helt korrekte beskrivelse af situationen, nemlig at der skal gennemføres en reduktion væsentligt ud over 100.000 t, dvs. i realiteten det, som VS foreslår i beslutningsforslaget.

Når situationen er den, at vi ved, at der simpelt hen bliver meget store problemer med at få udmøntet dette i en lovgivning, der virker efter hensigten, og vi ved, at miljøm-

[Albrechtsen]

nisteren har sagt, hvordan det skal være, men at det ikke bliver sådan, medmindre der lægges et fantastisk pres på regeringen, er det lidt vanskeligt forståeligt, at Det Radikale Venstre ikke vil være med til her i folketingsalen at lægge det konkrete pres på regeringen, især på landbrugsministeren, som man kan se af det handlingsforløb, der har været siden den 18. november, bliver helt nødvendigt, hvis der skal ske det, som vi alle ønsker, nemlig den nødvendige reduktion.

Så må jeg sige – på trods af de bemærkninger, der er faldet – at dette forslag i særdeleshed ikke er utidigt. Det kommer faktisk på det nøjagtigt rigtige tidspunkt, hvor der er brug for, at Folketinget siger til landbrugsministeren, at den plan, hun i øjeblikket forhandler med landbruget med de 100.000 t, ikke går. Det blev sagt allerede den 18. november under debatten, at det ikke var tilstrækkeligt, og det kan ikke nytte, at landbrugsministeren tror, at det er det, det skal ende med. Det synes jeg da må være rigtigt at Folketinget benytter lejligheden til at fastslå over for landbrugsministeren og den samlede regering.

Så er der de andre punkter i forslaget, og dér må man lige gøre sig klart, at de drejer sig om andre ting og andre principper end bare den emnekreds, som var til drøftelse den 18. november. Det er der nogle ordførere der ikke har hæftet sig ved.

Dette forslag handler jo også om noget andet og mere og noget mere langsigtet end den helt akutte problemstilling, som Folketinget drøftede den 18. november, og det kan ikke være rigtigt, at helt generelle debatter om generelle principper skal fejles ind under gultæppet, fordi man har vedtaget en dagsorden om noget ganske specielt.

Her kan jeg f.eks. nævne det, som hr. Leif Hermann var inde på vedrørende de faste normer. Det er jo en grundlæggende diskussion, som man godt kan have en mening om, selv om man har vedtaget en dagsorden, som ministeren sidder og arbejder med. Jeg kan give hr. Leif Hermann det svar, at det, der ligger i dette forslag, er princippet om faste normer, og hr. Leif Hermann har ret i, at det med hensyn til recipientkvalitetsplaner ikke skal formuleres præcis på den måde, som det står i forslaget. Det skal præciseres fuldt ud i teksten, at det er de faste normer som princip, og det hænger sammen med, at dette

forslag også tilsigter, at Danmark kan få et grundlag internationalt at arbejde på, hvad Danmark mangler fuldstændigt nu.

Det er også noget mere vidtgående end blot og bart den diskussion, vi havde her den 18. november – og det er også et svar til hr. Sønderby, der snakker om Østlandene – fordi det, der er fornødent for, at Danmark kan arbejde effektivt internationalt for nogle løsninger – og det er jo også nødvendigt, selv om man kan have en national målsætning – er, at der også skal være en international målsætning, og det, der netop er fornødent for, at man kan have den internationale målsætning, er, at man får de faste normer, således at Danmark kan spille ud over for de andre lande og sige: der må kun udledes så og så mange milligram fosfor pr. liter, så og så mange milligram kvælstof pr. liter, så og så mange milligram af det og det stof pr. liter i spildevandet. Så kan man sige til Østlandene, så kan man sige til Vesttyskland, så kan man sige til England: vi kræver, at der bliver indgået effektive internationale aftaler, som omgående kommer til at virke. Det er også en del af de principper, som ligger i dette forslag.

Hr. Leif Hermann har ret i, at det indebærer et brud med den tankegang, den sløsede tankegang, som hidtil har gennemsyret det danske miljøsystem, og det kunne man rent faktisk godt have en mening om i dag, når man diskuterer dette beslutningsforslag, for det er ikke så kortsigtet som det, der blev fremsat i dagsordensform den 18. november, idet det kun drejede sig om at klare en akut situation.

Dette drejer sig f.eks. også om det, som jeg med glæde har set i Information i dag, at de Radikale vil støtte et socialdemokratisk forslag om, at de virkelig alvorligt forurenende industrivirksomheder skal underlægges direkte kontrol af Miljøministeriet. Det er jo i fuldstændig overensstemmelse med det princip, som udmøntes i punkt 8 i dette beslutningsforslag, og det vil sige, at den idé, som Socialdemokratiet har bebudet i Information i dag, som de Radikale vil støtte, som VS altså også støtter, og som SF i samme artikel i Information tilkendegiver at det støtter, er der flertal for.

Jamen hvorfor skulle dette punkt vente, til man kommer med et forslag til udmøntning af den radikale dagsorden? Hvorfor ikke

[Albrechtsen]

komme i gang med dette punkt? Der er flertal for det, som det foreligger.

Af virksomheder, som bliver berørt, kan nævnes Sukkerfabrikkerne, Proms Kemiske Fabrik, Cheminova og Superfos.

Jeg vil godt spørge fru Lone Dybkjær, om man overhovedet kan forsvare at vente til i morgen med at foretage indgreb over for disse virksomheder, og om man overhovedet kan forsvare at henvise til dagsordenen af 18. november for at forsinke et konkret indgreb over for disse virksomheder. Vi ved, at minut for minut løber giften direkte ud i havet fra disse virksomheder. Det gør den i dette øjeblik. Hvad er det, der kan få fru Lone Dybkjær til at mene, at vi skal afvente alle mulige forslag, før der kan blive foretaget et direkte indgreb over for disse ting? Det fatter jeg ikke, og det, som jeg synes er så kedeligt ved sagen i dag, er, at man under påskud af, at man har diskuteret nogle ting den 18. november, konsekvent viger uden om en debat om disse principielle og grundlæggende ting, som vedrører hele grundlaget for den danske miljøadministration, som skal laves om i principperne.

Jeg vil slutte med at sige tak til SF og Socialdemokratiet for de tilkendegivelser, der har vist, at vi, også hvad angår punkterne i dette forslag, ligger tæt på hinanden.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning*

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:*

**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

*Miljø- og planlægningsudvalget (5/12 86):*

Udtræder: Henning Nielsen (S)

Nyt medl.: Hans Hækkerup (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. december 1986, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.10